

УДК 821.161.2

**FAN FICS IN THE PRACTICE OF TEACHING UKRAINIAN LITERATURE
ФАНФІКИ У ПРАКТИЦІ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ****Voitenko H./ Войтенко Г.М.***teacher / викладач**Municipal Institution «Uman Taras Shevchenko Professional College
of Education and Humanities of Cherkasy Regional Council»**КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж ім. Т.Г. Шевченка Черкаської обласної ради»*

Анотація. У статті досліджено фанфіки як ефективний інструмент у викладанні української літератури. Розглядається, як відомі літературні твори сприяють поглибленню та розумінню текстів, розвитку критичного мислення та формуванню особистісного ставлення до художнього слова через творче бачення студентів. Аналізується використання фанфіків, що дозволяють залучити здобувачів освіти до активної участі у навчальному процесі, інтегруючи сучасні інтереси молоді з навчальним матеріалом. Особливу увагу приділено формам написання фанфіків у курсі української літератури та їх впливу на розвиток креативності та літературної компетентності студентів.

Ключові слова. Фанфіки, українська література, творчість, інтеграція, викладання, літературна освіта, креативність, сучасні технології.

Вступ.

Фанфіки – чудовий інструмент, щоб зацікавити здобувачів освіти українською літературою, особливо коли йдеться про класичні твори. Фанфік дозволяє студентам побачити літературні сюжети та героїв у нових обставинах або навіть взаємодіяти з ними сучасними способами. Фанфіки на уроках української літератури можуть стати оригінальним і захопливим методом вивчення будь-якого твору. Слухачі не лише спробують зрозуміти світогляд персонажів, а й розвинути креативне мислення, занурюючись у змодельовані сюжети [2].

Основний текст.

Використання фанфіків на уроках літератури є досить популярним серед українських педагогів і дослідників, які бачать у цьому методі інструмент для розвитку творчості здобувачів освіти.

Зокрема, серед українських науковців і вчителів, що займаються цією темою, можна виділити таких:

– Лариса Іванівна Лукаш – вона працює над розвитком методів використання фанфіків на уроках літератури, вказуючи, що це сприяє розвитку креативності учнів і формуванню їхніх літературних навичок, таких як переосмислення сюжету та створення альтернативних історій [5];

– Хроменко Ірина Анатоліївна – проводить тренінги і створює матеріали для вчителів, які бажають впроваджувати фанфіки в практику викладання. Вона акцентує увагу на педагогічній цінності цього жанру для залучення учнів до літературного процесу [4].

Мета статті – висвітлення можливостей використання фанфіків як інноваційного інструменту в навчальному процесі.

Основні завдання:

1. Розкриття педагогічного потенціалу фанфіків – показати, як цей формат сприяє розвитку креативності, критичного мислення та читацької грамотності учнів.

2. Інтеграція сучасних методів навчання – адаптація навчального процесу до інтересів молоді через створення творчих завдань на основі літературних текстів.

3. Формування стійкого інтересу до літератури – використання фанфіків як засобу мотивації, що робить уроки більш інтерактивними та захоплюючими.

4. Підвищення рівня літературної компетенції – навчання учнів аналізувати твори, переосмислювати сюжети та створювати власні тексти.

Таким чином, стаття спрямована на впровадження практик, які поєднують традиційні методи з інноваційними підходами для покращення якості літературної освіти.

Ці підходи сприяють інтерактивності уроків, покращують розуміння літературних текстів і стимулюють слухачів до критичного мислення. Більш конкретні методичні матеріали або приклади завдань можна знайти на платформах для педагогів, таких як «НаУрок» чи «Всеосвіта» [1].

Розглянемо кілька ідей, які можна використати для створення фанфіків на уроках української літератури:

– *Переписати фінал твору*: запропонуйте студентам обрати улюбленого класичного героя та уявити, що сталося б, якби події розвивалися інакше. Наприклад, як склалася б доля Наталки Полтавки, коли б вона поїхала за Петром або залишилася в Полтаві, щоб розпочати нове життя?

– *Сучасне середовище для класичних героїв*: студенти можуть уявити, що класичні герої потрапляють у наш час. Як би Ольга Кобилянська чи Леся Українка виглядали у сучасному світі, які б професії обрали?

– *Розширення історій другорядних героїв*: студенти можуть уявити життя другорядних персонажів за межами основного сюжету. Наприклад, як склалася доля Івана Вареника після основних подій? Попросіть студентів вигадати передісторію чи майбутнє другорядного персонажа.

– *Створення продовження*: запропонуйте студентам написати, що могло б відбутися після певних подій твору. Чи могли б головні герої змінити своє життя? Наприклад, що було б далі з Лукашем після його зустрічі з Мавкою?

– *Щоденники від імені персонажів*: такий прийом допоможе студентам глибше зрозуміти психологію героїв. Наприклад, запропонуйте написати кілька сторінок щоденника від імені Марусі Чурай або Івана з «Тіні забутих предків». Це може допомогти краще відчувати їхню внутрішню боротьбу.

– *Альтернативний фінал твору*: студентам пропонується вигадати, як могли б закінчитися події, якби головний герой прийняв інше рішення. Наприклад, як би змінилася доля Марусі Чурай, коли б вона не опинилася під судом?

– *Перехресні зустрічі героїв з різних творів*: що було б, якби персонажі зустрілися між собою? Наприклад, Мавка («Лісова пісня») спілкується з Іваном із («Тіні забутих предків»)? Чи порозумілися б вони? Які б спільні теми

знайшли?

– *Листи до сучасників*: студенти можуть написати листа від імені класичного героя до сучасника, де опишуть, як вони сприймають сучасні виклики, як-от соціальні медіа чи екологічні проблеми. Це не лише розвиває уяву, а й допомагає зрозуміти актуальність класики [3].

Використання фанфіків на уроках літератури має певні *недоліки* у використанні:

– *Втрата академічного фокусу*: використання фанфіків може відволікати від основних завдань уроку, таких як аналіз оригінального тексту, розуміння його ідей, жанрових особливостей чи історичного контексту. Здобувачі освіти можуть більше зосереджуватися на творчих переробках, ніж на вивченні класики.

– *Небезпека спрощення твору*: фанфіки часто фокусуються на одній темі, герої чи сюжетній лінії, спрощуючи глибокі ідеї та багатозаровість оригінального твору. Це може призводити до поверхневого сприйняття літератури.

– *Порушення авторського задуму*: у фанфіках іноді змінюються характери героїв або ключові події, що може суперечити авторському задуму й формувати неправильне уявлення про твір.

– *Суб'єктивність оцінювання*: творчі роботи, як фанфіки, важко об'єктивно оцінити. *Ризик копіювання чужих ідей*: у сучасному цифровому середовищі студенти можуть просто знайти готові фанфіки в інтернеті, не докладаючи власних зусиль. Це знижує освітню цінність завданнях [3].

Попри недоліки, фанфіки залишаються перспективним інструментом, який за умови правильного підходу може успішно доповнити традиційні методи викладання.

Фанфіки як сучасна форма творчого письма:

- ✓ можуть стати ефективним інструментом на уроках української літератури;
- ✓ сприяють розвитку креативності, критичного мислення та глибшого розуміння художніх текстів;
- ✓ допомагають студентам краще засвоювати сюжетні лінії, характер героїв і ідеї творів;
- ✓ одночасно залучаючи студентів до активної участі в освітньому процесі.

Висновки.

Завдяки фанфікам викладачі можуть зробити уроки більш інтерактивними й цікавими, поєднуючи традиційні методи навчання з інноваційними підходами. Це також сприяє формуванню читацької культури та популяризації української літератури серед молоді. Впровадження фанфіків у навчальний процес не лише розвиває літературні навички студентів, але й створює умови для їхньої самореалізації та глибшого емоційного зв'язку з літературними творами.

Література:

1. Борідка М.В. Літературний фанфік. Формування пізнавальних умінь і навичок у процесі написання фанфіка. – URL: <https://vseosvita.ua/library/literaturnij-fanfik-formuvanna-piznavalnih-umin-i-navicok-u-procesi-napisanna-fanfika-58810.html> .
2. Замула Ю. А. Як створити фанфік. Що таке фанфік? – URL: <https://multiurok.ru/files/iak-stvoriti-fanfik-shcho-take-fanfik.html>
3. Хроменко І.А. Фанфіки у шкільній практиці викладання літератури // Зарубіжна література в школах України. 2013. № 4, 5. – URL: <https://vseosvita.ua/library/distancijnij-trening-fanfiki-u-skilnij-praktici-vikladanna-literaturi->
4. Чух Г. П. Використання фанфіків на уроках літератури як виду завдань для розвитку креативності учнів // Таврійський вісник освіти. 2013. № 2. С. 254–259. – URL: file:///C:/Users/INTEL%20G31/Downloads/Tvo_2013_2_47.pdf .

Literature:

1. Boridka M.V. Literary fan fiction. Formation of cognitive abilities and skills in the process of writing fan fiction. – URL: <https://vseosvita.ua/library/literaturnij-fanfik-formuvanna-piznavalnih-umin-i-navicok-u-procesi-napisanna-fanfika-58810.html>
2. Zamula Yu. AND. How to create a fanfic. What is fan fiction? – URL: <https://multiurok.ru/files/iak-stvoriti-fanfik-shcho-take-fanfik.html>.
3. Khromenko I.A. Fan fiction in the school practice of teaching literature // Foreign literature in the schools of Ukraine. 2013. No. 4, 5. - URL: <https://vseosvita.ua/library/distancijnij-trening-fanfiki-u-skilnij-praktici-vikladanna-literaturi>
4. Chuh G. P. The use of fan fiction in literature lessons as a type of task for the development of students' creativity // Tavriyskyi Visnyk Ozhdujiya. 2013. No. 2. P. 254–259. – URL: file:///C:/Users/INTEL%20G31/Downloads/Tvo_2013_2_47.pdf

***Annotation.** The article examines the phenomenon of fan fiction as an effective tool in teaching Ukrainian literature. It is considered how students' creativity based on well-known literary works contributes to the deepening of the understanding of texts, the development of critical thinking and the formation of a personal attitude to the artistic word. The use of fan fiction makes it possible to involve students in active participation in the educational process, integrating modern interests of young people with educational material. Particular attention is paid to the methods of using fan fiction in the school course of Ukrainian literature and their influence on the development of students' creativity and literary competence.*

***Key words.** Fan fiction, Ukrainian literature, creativity, integration, teaching, literary education, creativity, modern technologies.*